

افت ۳ پله‌ای تنها خوشه علم و فناوری ایران

فرهنگستان

دانشگاه

تکشمسه ۱۸ شهریور ۱۴۰۲ | شماره ۴۲۲۲ | WWW.FDN.IR

اساتید شاخص دانشگاه پاسخ می‌دهند
چرا دانشگاه آزاد؟

۸ ویژگی مهم برای ساخت موفق آینده تحصیلی

۳۸ درصد ظرفیت بورس دانش امسال به رشته‌های ریاضی، فیزیک و زیست اختصاص یافته است

نقطه عطف حل چالش علوم پایه

چه خبر از دانشگاه

شirket ۳۵۰ استاد در مرحله کشوری طرح اعتلای اساتید دانشگاه آزاد

ابوالفضل یداللهی روز شنبه در نشست خبری با خبرنگاران در دانشگاه آزاد واحد بروجرد اظهار کرد: «این طرح ۱۷ شهروید به میزبانی دانشگاه آزاد واحد بروجرد برگزار شده و طرحی در راستای روشنگری و تحقق جهاد تبیین است تا بتوان مشکلات و چالش‌های جامعه را بر مبنای علمی مورد بررسی قرار داد.» وی با تأکید بر اینکه تصمیم‌سازی‌ها باید علم بنیان باشد، بیان کرد: «اگر دانشگاه محصور در خود باشد نمی‌تواند رسالت اجتماعی خود را انجام دهد.» مدیرکل ارتباطات اجتماعی و فراسازمانی دانشگاه آزاد کشور افزود: «در این طرح به دنبال ارتباط دانشگاه با جامعه و مردم هستیم و به‌گونه‌ای هدف این است که نقش دانشگاه را در تعلیم و تربیت بازتعریف کنیم.» یداللهی با اشاره به اینکه هم‌اکنون بیش از یک میلیون و ۳۰۰ هزار دانشجو در دانشگاه آزاد مشغول به تحصیل هستند، اضافه کرد: «دانشگاه، کلاس و استاد محور و رابط ارتباط دانشجویان با جامعه و جریان‌های سیاسی و اجتماعی در اجتماع هستند.» وی با تأکید بر اینکه طرح اعتلای اساتید دانشگاه در آستانه سال تحصیلی جدید در راستای اثرگذاری روشنگری است، ادامه داد: «در نیمه دوم سال ۱۴۰۱ که فضای دانشگاه مورد هجوم و تحرکاتی قرار گرفت که بیشتر به اغتشاش شباهت داشت، نقش محوری دانشگاه مورد توجه قرار داشت و اینکه با درایت و روشنگری اساتید دانشگاه بتوانند فضای احساسی ملتهب را به‌گونه‌ای هدایت کنند.» مدیرکل ارتباطات اجتماعی دانشگاه آزاد کشور افزود: «در دانشگاه آزاد به دلیل جهت‌گیری فکری حاکم بر دانشگاه فضا کمتر به سمت بی‌نظمی و اغتشاش پیش‌رفت و از این نظر دانشگاه آزاد متولی جهاد تبیین در سایر دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی شده و طرح ملی اعتلای پیگیری شد که پس از طی کردن مراحل استانی و منطقه‌ای هم‌اکنون سطح ملی آن در واحد بروجرد برگزار شده است.» یداللهی یادآور شد: «در سطح استانی تیرماه ۱۴۰۲ مرحله استانی انجام شد که چهار هزار نفر از اساتید و اعضای هیات علمی در این مقطع استانی شرکت کردند و در مقطع کشوری، آن را به ۱۰ منطقه تقسیم کردیم و در مرحله منطقه‌ای سه هزار نفر در این طرح شرکت کردند که به هفت هزار نفر دوره رسید.» وی گفت: «اکنون دوازده هزار نفر از دانشجویان دکتری ما در این طرح ملی اعتلای ویژه دانشجویان و هشت هزار نفر در طرح مقدماتی دوره‌ای شرکت کرده‌اند. در مقطع کشوری نیز ۳۵۰ نفر از اساتید دانشگاه آزاد بروجرد در انتخاب کرده‌اند تا در طرح ملی اعتلای اساتید شرکت کنند.»

افتتاح دفتر استانداردها سازی در دانشگاه آزاد بزد

به منظور تعامل و همکاری بیشتر بین استانداردها و دانشگاه‌ها، در حرکتی ترویجی و

انا لله و انا الیه راجعون

برادر ارجمند جناب آقای دکتر بیژن رنجبر
قائم‌مقام محترم دانشگاه در امور بین‌الملل و پیشرفت علمی
مصیبت درگذشت مادر همسر گرامی‌تان موجب تأسف و تألم گردید. اینجانب این ضایعه را به جنابعالی و خانواده محترم‌تان تسلیت گفته و از خداوند منان برای آن مرحومه، رحمت و واسع الهی و برای بازماندگان معزز، صبر و سلامتی مسألت دارم.
محمد مهدی طهرانچی - رئیس دانشگاه آزاد اسلامی

صدای نخبگان، نگاه جوانان
WWW.FDN.IR
روزنامه فرهیختگان
farhikhteganonline
FARHIKHTEGAN

انا لله و انا الیه راجعون

جناب آقای دکتر رنجبر

درگذشت مادر همسر گرامی‌تان را تسلیت عرض کرده و از درگاه خداوند متعال برای آن مرحومه رحمت و واسع الهی و برای شما و سایر بازماندگان صبر و اجر مسألت دارم.
علی اکبر ولایتی

انا لله و انا الیه راجعون

جناب آقای دکتر رنجبر

درگذشت مادر همسر گرامی‌تان را تسلیت عرض کرده و از درگاه خداوند متعال برای آن مرحومه رحمت و واسع الهی و برای شما و سایر بازماندگان صبر و اجر مسألت دارم.
روزنامه فرهیختگان

بخش بیست و هفتم

رئسانس ایران؛ دانشگاه ملی ایران و شاه

استقلال دانشگاه‌های غرب در نگاه استاد ایرانی

دشمنان و گمراهان باید آموخت.

این مبارزه به خیال خودشان نامرئی اما شدید و پیگیری، علیه آزادی‌های عقیدتی نه تنها علیه کمونیست‌ها است بلکه علیه هر عقیده شخصی است که احتمال بدهند به سیستم اقتصاد آزاد آمریکا و کاپیتالیسم و امپریالیزی (به خیال خودشان نامرئی) آمریکا معتقد و پایبند نباشد و از این جهت صدها نفر مردانی مانند پروفیسور کل برت، استاد هاروارد و سفیر سابق آمریکا در هندوستان معلوم شده که مدت چهل سال است تحت مراقبت مأمورین نامرئی هستند. ناگفته نماند که تندترین و صریح‌ترین کتب و مقالات علیه وضع موجود همه ساله و بلکه همه ماهه در آمریکا چاپ و منتشر می‌شود و مبارزه ادامه دارد و خواننده محترم تصور نکند که:

گنه نبود و عبادت نبود بر سر خلق / نوشته بود که این مقبل است و آن مردود

در اروپای غربی دانشگاه‌ها از لحاظ عقاید و افکار استقلال و اجتماعی، نه استادی منصوب شده و نه معزول، کادر تعلیماتی هر عقیده و فکری را می‌خواهد طرفداری می‌کند و در کلاس و محوطه دانشگاه حتی تبلیغ می‌کنند و هیچ‌گونه مزاحمت مرئی یا نامرئی از آن نمی‌شود و هیچ استادی را به علت عقایدش هر چه باشد از دانشگاه اخراج نمی‌کنند و قانون و سنت و عمل، حافظ استقلال و ابراز کنشی و شفاهی افکار و عقاید است. حتی در آلمان غربی که متجاوز از سی سال است در اشغال قشون‌های خارجی به سر می‌برد کسی را رای مزاحمت با آزادی افکار و عقاید دانشگاهیان نیست.

اغلب احتمال عامل مهم و مؤثر این تفاوت فاحش بین آمریکای شمالی و اروپای غربی این است که آمریکا فاقد طبقه یا حتی یک عده الیت و اهل درد و نخبه‌ها به معنی:

آسمان بار امانت نتوانست کشید؛ قرعه فال به نام من دیوانه زدن

می‌باشد. و آن طبقه‌ای که به اصطلاح اروپایی‌ها اینتلیجنسیا نامیده می‌شود هیچ‌گاه در آمریکا یا نگرفته، در حالی که در اروپا این طبقه کاملاً به چشم می‌خوردند.

یاب‌به عبارت دیگر طبقه فاضله آتازونی، دنبال خوب خوردن، خوب خوابیدن و حمام و خانه خوب داشتن و سایر مظاهر مادی حیات و در نهایت به دست آوردن ثروت و قدرت هستند و گاه تا پای جان هم در این راه حاضرند کوشش نمایند.

لکن، برای ایده‌آل‌ها و هنرها و ابزارها صرفاً برای خوبی و معنویت آنها فکری نمی‌کنند، درحالی‌که در اروپا کسانی که دل به گرو ایده‌ها گذارده و سر دره ایده‌ها باخته‌اند فراوانند و همیشه در وضع سیاسی و اجتماعی و روحی مردم مؤثر.

این طبقه که البته بسیار کوچک‌اند در مراکز علمی و هنری و دانشگاه‌های اروپا جنب‌وجوشی دارند و به زبان حال می‌گویند:

نه در اختر حرکت بود و نه در قطب سکون/ گر نبودی به زمین خاک نشینانی چند

شاید اگر تمام دستگاه پاپ و کلیسای کاتولیک را در تمام دنیا بگردید کوبال‌سپیل من از نیویورک را که هم مولتی میلیونر باشد و هم جنگ و بینام و راجویز و تسلیق کند نتوانید پیدا کنید.

این کاردینال به سبک نمونه آمریکا است. به حق گرافه‌گیری نکردم اگر بگویم آزادی در آتازونی یعنی آزادی برای کسب ثروت و قدرت برای عده‌ای بسیار معدود به میزان بی‌نهایت و توده مردم که البته دانشگاهیان هم از آنها مستثنی نیستند باید به ساز آنها برقصند یا لاف‌ل مزاحم آنها نباشند یا با مخاطرات شگرف و شگفت سعی کنند یکی از آنها بشوند. البته اروپای غربی بلاخص بین سال‌های ۱۹۴۵ تا ۱۹۷۵ تحت‌تأثیر ارزش‌ها و روش‌های آمریکا قرار گرفته و به قول پروفیسور بوزانی از دانشگاه رم، آمریکا مشغول کوزاکولانیزیشن اروپاست، با این وصف اروپا هنوز اصالت‌های خود را به خصوص در حوزه‌های آکادمیک از دست نداده است. کوتاه سخن اینکه هیچ‌گاه راسل، لسکی، شاور، ویز، ساتر و امثال اینها، نتوانسته‌اند و نمی‌توانند بیروانند، این قبیل اشخاص، اگر هم به آتازونی رفته‌اند، پس از اندک زمانی فرار را بر قرار ترجیح داده‌اند.

ادامه دارد...

کتاب «رئسانس ایران؛ دانشگاه ملی ایران و شاه» ابعاد مختلفی از جریان تشکیل دانشگاه در ایران و شکل‌گیری آموزش عالی به شکل و شمایل امروز را تشریح کرده است. کتابی به قلم علی‌شیر الانسلا، موسس و رئیس دانشگاه ملی ایران که «فرهیختگان» از اوایل مردادماه بخش‌های مختلف آن را منتشر کرده است. در ادامه انتشار گزیده این کتاب نویسنده دلایل رانداندازی دانشگاه ملی را از زبان خود تشریح کرده و زمینه‌های شکل‌گیری فکر تاسیس دانشگاه ملی را توضیح داده است که در ادامه می‌خوانید؛ با ذکر این مقدمه که محتوای نویسنده در این فصل به سه بخش کیفیت سیستم آموزشی، تشکیلات اداری مالی و فرهنگ مستعمراتی تقسیم و به شکل بسیار فشرده دانشگاه‌های اروپا را با آمریکا مقایسه می‌کند. در روزهای اخیر ۹ مورد از موارد مربوط به سیستم آموزشی مطرح شده و ادامه آن را در شماره امروز مطالعه می‌کنید.

۱۰) استقلال دانشگاه و آزادی افکار و عقاید در دانشگاه‌های آمریکا و اروپای غربی، تفاوت فاحش و قابل ملاحظه دارند. برای اینکه حق مطلب را ادا کرده باشیم، بهتر است استقلال آزادی دانشگاه را به دو استقلال مالی و آکادمیک تقسیم کنیم.

در مورد استقلال مالی باید بگوییم دانشگاه‌های آمریکا به مراتب مستقل‌تر از دانشگاه‌های اروپای غربی هستند. در آمریکا، دانشگاه‌های دولتی یا بهتر بگوییم دانشگاه‌های ایالتی و شهری، بودجه سالیانه‌ای از ایالت یا شهر دریافت می‌دارند و در خرج آن تقریباً به‌طور کامل مستقل و آزاد هستند و این بودجه زیر نظر هیات مؤتمنین یا مدیره و رئیس دانشگاه خرج می‌شود و رئیس دانشگاه مؤثرترین شخص در امور مالی است و حکومت مرکزی مطلقاً دخالتی در امور مالی و اداری دانشگاه ندارد یا بهتر بگوییم حکومت مرکزی ارتباطی ندارد. در مورد دانشگاه ملی که مهم‌ترین و معروف‌ترین دانشگاه‌های آمریکا در بین آنها است از لحاظ مالی به کلی مستقل هستند و حتی حکومت ایالت و شهر هم در کار آنها دخالتی ندارند. در اروپای غربی اکثریت قریب به تمام دانشگاه‌ها دولتی هستند و حکومت مرکزی مانند سایر مداخل مملکت در بودجه کل مملکت مداخله آنها را تأمین می‌کند. به دیگر سخن دانشگاهیان مانند دیگر کارمندان دولت موظفین دولت هستند و معدودی دانشکده و دانشگاه ملی هم که دارند اکثراً کمک مالی از حکومت مرکزی دریافت می‌دارند یا مانند یونی‌ورسیتی کاتولیک را ایتالیا از لحاظ مالی جزء و وابسته به کلیسا می‌باشند و دولت کاری ندارد.

اما در مورد آزادی و استقلال فکر و عقیده، نسبت آمریکا و اروپای غربی معکوس است. در آمریکا به خصوص پس از جنگ جهانی دوم، چپی‌ها و به قول خودشان رادیکال‌ها را راهی به استادی دانشگاه نیست تا چه رسد به ریاست آن. سوسیالیست‌ها و به خصوص کمونیست‌ها لول‌خور خوره‌هایی هستند که بهتر است از در دانشگاه عبور نکنند و گرنه طعمه امثال راکفلرها و نوکران شان و آوان‌تورها و شهرت طلبانی مانند نیکسون و ماکارتی خواهند شد. در حالی که هیچ‌گونه قانون و حتی نظامنامه علیه آزادی فکر و عقیده وجود ندارد. صدها دانشمند درجه اول مانند پروفیسور سی‌بین در مقدمه کتابش به نام فلسفه سیاست خود را مجبور به نوشتن اعتراضاتی در مورد عقاید شخصی خود دیده‌اند تا پس از سی سال استادی دانشگاهی با همیت بیل، گرفتار سرمایه داران و تراست‌ها نشوند. البته گاه و بیگاه، مقاومت‌های شدید از طرف دانشگاهیان برای کسب آزادی افکار و عقاید به عمل آمده و می‌آید و هزاران نفر تاکنون در راه این مبارزه خود را از هستی ساقط کرده‌اند؛ لکن سعی بلیغ شده و می‌شود تا از استاد و دانشجو، به جای حیوان ناطق آموخته بسازند و در مسیر کاپیتالیسم و ارزش‌های آن قرارش دهند.

در این راه حتی از سوق دادن دانشجو به مسائل جنسی و لوکس پرستی و افتخارات مالی به جای افتخارات اخلاقی خودداری نشده و نمی‌شود. چاپ، نشر، تعلیم و تدریس حادث‌ترین و تازه‌ترین عقاید سیاسی و اجتماعی، به کلی آزاد و بلامانع است. لکن اعتقاد یا عمل به آنها گناه نابخشودنی است و عقاید و افکار چپی‌ها را به عنوان عقاید و افکار